

The Relationship between Attachment Styles and Identity Style with Students' Tendency Towards Social Acceptance

Soghra Ashkani^{1*}, Ghorban Fathi Aghdam²

1 Ph.D. in General Psychology, Islamic Azad University, Abhar Branch, Iran

2 Assistant Professor, Counseling Department, Islamic Azad University, Abhar Branch, Abhar, Iran

* Corresponding author: ashkani.s8290@gmail.com

Received: 2024-01-11

Accepted: 2024-04-05

Abstract

This study aims to investigate relationship between attachment styles and identity with social acceptance in teenager students. Therefore 122 teenagers of Khoramdare city selected by randomized cluster sampling method. Participant answered to questionnaires of RAAS, personal identity, and social acceptance. Collected data analyzed by Pearson correlation test and step wise regression. Results showed there is positive and significant relationship between social acceptance and safe attachment styles and there is negative and significant relationship between social acceptance with anxiety and avoidance attachment styles ($p < 0.01$). There is positive and significant relationship between social acceptance and personal identity ($p < 0.01$). Results of stepwise regression showed that anxiety attachment styles and identity can determine 51% variance of social attachment. Therefore it can be conclude that attachment styles and personal identity are related and predictor variables of social acceptance. Therefore it can be conclude that attachment styles and personal identity are related and predictor variables of social acceptance.

Keywords: Social acceptance, Attachment styles, Personal identity, Students

© 2019 Journal of New Approach to Children's Education (JNACE)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Ashkani, S. (2024). The Relationship between Attachment Styles and Identity Style with Students' Tendency Towards Social Acceptance. *JNACE*, 5(4): 1-14.

رابطه سبک های دلبستگی و سبک هویت با گرایش به پذیرش اجتماعی دانش آموزان

صغری اشکانی^{۱*}، قربان فتحی اقدم^۲

^۱ دکتری تخصصی روان شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر، اهر، ایران
^۲ استادیار گروه مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اهر، اهر، ایران
* نویسنده مسئول: ashkani.s8290@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۱/۱۷

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۱۰/۲۱

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه سبک های دلبستگی و هویت با پذیرش اجتماعی در دانش آموزان نوجوان انجام شد. جهت انجام پژوهش ۱۲۲ نفر از نوجوانان شهر خرمدره بصورت نمونه گیری تصادفی خوشه ای تک مرحله ای انتخاب شدند. افراد نمونه به پرسشنامه های پرسشنامه دلبستگی (RAAS)، پرسشنامه هویت شخصی، پرسشنامه پذیرش اجتماعی پاسخ دادند. داده ها بوسیله آزمون ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون گام به گام تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد بین پذیرش اجتماعی و سبک دلبستگی ایمن رابطه مثبت و با سبک های اضطرابی و اجتنابی دانش آموزان رابطه منفی وجود دارد ($p < 0/01$). بین هویت و پذیرش اجتماعی دانش آموزان رابطه مثبت وجود دارد ($p < 0/01$). نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام نشان داد سبک دلبستگی اضطرابی به همراه هویت می توانند ۵۱٪ واریانس پذیرش اجتماعی را تبیین کنند؛ بنابراین می توان نتیجه گرفت از جمله متغیرهای مرتبط و پیش بینی کننده پذیرش اجتماعی سبک های دلبستگی و هویت می باشد.

واژگان کلیدی: پذیرش اجتماعی، سبک های دلبستگی، هویت، دانش آموزان

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان محفوظ است.

شيوه استناد به این مقاله: اشکانی، ص (۱۴۰۲) رابطه سبک های دلبستگی و سبک هویت با گرایش به پذیرش اجتماعی دانش آموزان. فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان، ۵(۴): ۱-۱۴.

مقدمه

بررسی های اولیه در زمینه های سبک های دلبستگی از سوی آیزنورث^۱ [۱] انجام گرفت و سه الگوی دلبستگی ایمن، نا ایمن – اجتنابی و دلبستگی نا ایمن اضطرابی – دو سو گرا شناسایی شد.

بعدها مین و سولومون^۲ [۲] تعدادی از کودکان را که در هیچ یک از ۳ گروه قبلی قرار نمی گرفتند بررسی کرده و آنها را در طبقه جدیدی به نام دلبستگی نا ایمن بی سازمان – بی هدف جای دادند.

دلبستگی پیوند عاطفی هیجانی نسبتاً پایداری است که بین کودک و مادر یا افرادی که نوزاد در تعامل منظم و دائم با آنهاست، ایجاد می شود. فروید بر این باور بود که دلبستگی نوزاد به مادر به خاطر تغذیه و رفع نیاز فیزیولوژیکی است. تجربه هایی که نوزاد با مراقبش دارد در الگوهای روابط وی با دیگران درونی سازی می شوند و این الگوی عملی درونی شده، تعیین کننده چگونگی مفهوم نوزاد از خود و دیگران است؛ مفهومی که بعدها در روابط با دیگران تعمیم می یابد.

است و نمی تواند جنبه‌های مختلف شخصیت خود را در یک خویشتن قابل قبول هماهنگ سازد [۷]. هم اکنون مطالعاتی در حیطه رشد هویت وجود دارد که تفاوت های فردی مهمی را در رفتار و ویژگی های شخصیتی بین دانش‌آموزان متوسطه آشکار ساخته‌اند. این یافته‌ها نشان می دهند دانش‌آموزانی که در اندازه گیری هویت نمره بالای میانگین می آورند قابل اعتمادتر، سازگارتر، خود پذیر و از لحاظ شخصیتی منسجم تر از دانش‌آموزانی هستند که نمرات آنها پایین تر از متوسط است [۸، ۹، ۴]. این تحقیق در صدد است که رابطه سبک های دلبستگی را با هویت مورد بررسی قرار دهد و در نهایت ببیند که آیا سبکهای دلبستگی با هویت و پذیرش اجتماعی رابطه‌ای دارند؟

اهمیت و ضرورت پژوهش

از عوامل اساسی و همه جانبه، توجه ویژه به جمعیت جوان به ویژه به دانش‌آموزان دوره متوسطه است، به عنوان قشری که پایه و اساس نیروی انسانی جامعه را تشکیل خواهند داد. پرورش استعدادها و قابلیت های دانش‌آموزان هماهنگ با نیازها و تحولات جامعه می تواند زمینه تحقق اهداف تعریف شده و آرمانهای یک ملت را فراهم سازد. بدون تردید مؤلفه های متنوع و متعدد، هم از نظر کمی و هم از لحاظ کیفی، مدرسه و دانش‌آموز را تحت تاثیر قرار می دهد. تحولات وسیع صنعتی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در سطوح ملی، منطقه‌ای و جهانی موجب می گردد که نظام آموزشی مدارس دوره متوسطه به ایجاد هماهنگی پیش نیازهای جدید و مدرسه اهتمام جدی نماید. یکی از مباحث مهم در دوره نوجوانی، شکل گیری هویت نوجوان و چگونگی انتقال او از دوران کودکی به خصوص اواخر کودکی به اوایل نوجوانی و سپس جوانی است. عوامل مهمی در این انتقال مؤثر هستند. به همین دلیل در همه نوجوانان این مرحله انتقال به آسانی و با روند مشابهی، انجام نمی گیرد و انواع مشکلات از جمله هویت زودرس یا دیررس، تداوم بحران هویت تا اوایل جوانی و گاه حتی در سال های بعدی وجود دارد. برای آنکه نوجوانان بتوانند واقعاً به بزرگسال تبدیل شوند و بزرگ شدن آنان محدود به جنبه جسمانی نباشد باید بتدریج بتوانند از والدینشان مستقل شوند. خود را با بلوغ جسمی سازگار کنند و با همسالان روابط همکارانه و حرفه‌ای برقرار کنند. در فرایند کنار آمدن با همه این مسایل نوجوان باید بتواند برای زندگی فلسفه‌ای پیدا کند و به احساس هویتی دست یابد نوجوانان پیش از آنکه بتوانند دلبستگی دوران کودکی را با موفقیت طی کنند باید تا اندازه‌ای بدانند که چه کسی هستند، به کجا می روند و برای رسیدن به جایی که می روند چه امکاناتی

با نظر اجمالی به دوره نوجوانی به نظر می رسد که رفتار دلبستگی نوجوان از الگوهای رفتار دلبستگی سنین پایین تر بسیار متفاوت و جدا است. به نظر می رسد نوجوانان از روابط دلبستگی با والدین و یا سایر چهره‌های دلبستگی گریزان هستند.

بسیاری از نوجوانان پیوندهای دلبستگی با والدین را شبیه گره‌هایی تلقی می کنند که از پیوندهای متشابه که محکم و ایمن است جلوگیری می کند. نوجوان برای آنکه بتواند در ساختن و هموار کردن مسیر زندگیش به حمایت والدین بیش از حد متکی نباشد باید به سوی خود مختاری حرکت کند. رفتار نوجوان نسبت به چهره‌های دلبستگی ممکن است متعارض، مغشوش و متضاد به نظر برسد مگر آنکه این رفتارها در بافت تغییرات تحولی دوره نوجوانی در نظر گرفته شوند. ایجاد یک هویت و دستیابی به یک تعریف منسجم از خود، مهم‌ترین جنبه رشد عمومی اجتماعی در دوره نوجوانی است. انتخاب ارزش‌ها، باورها و هدف های زندگی مهم‌ترین مشخصه‌های اصلی این هویت را تشکیل می دهند. هم در دوره نوجوانی و هم در دوره جوانی این ارزش‌ها، باورها و هدف های زندگی مورد تجدید نظر قرار می گیرند. نوجوان در جستجوی پاسخ قانع کننده به موضوعات اساسی زندگی مانند ارزشها، نقشهای اجتماعی، مذاهب، عقاید سیاسی و اهداف حرفه‌ای است تا به او نظام فکری داده و تکیه گاه او در تصمیم گیری ها و ارزش گذاری های مهم او باشد، بداند کیست، چه اهدافی دارد و نهایتاً یک فلسفه برای زندگی خود ایجاد کند [۳، ۴].

به طور کلی یکی از مسایل عمده که نوجوان با آن روبرو می شود مساله شکل گیری هویت فردی اوست [۵]. اریکسون [۶] شکل گیری هویت فردی را در دوره نوجوانی نشانه‌ای از سازگاری و تعادل در این دوره می داند. بر اساس نظریه اریکسون اگر هویت نوجوان در طی زمان و بر اساس تجربیات حاصل از برخورد درست اجتماعی شکل گیرد و نوجوان بتواند خود را بشناسد و از دیگران جدا سازد، تعادل روانی وی تضمین می گردد. در دوره نوجوانی مبارزه‌ای برای کسب استقلال و اثبات خود توسعه می یابد و نتیجه طبیعی بحران نوجوانی باید این باشد که نوجوان تجارب و روابط نوین را وسیله غنی کردن شخصیت خود تلقی کند. ولی اگر سر خوردگی و عدم اعتماد جایگزین اعتماد گردد و به جای تماس با مردم، نوجوان گوشه گیر شود و به جای تحرک به رکودگراید و تشکیل هویت مثبت دچار ابهام در نقش شود هماهنگی و تعادل رفتاری وی به هم می خورد و دچار بحران هویت می شود و در هنگام بحران هویت نوجوان به طور شدید دچار اضطراب و ناراحتی ذهنی

متغیرهای مورد مطالعه با یکدیگر ارتباط دارند؟ در این پژوهش رابطه سبکهای دلبستگی با سبک هویت با گرایش به پذیرش اجتماعی دانش‌آموزان پسرودختر متوسطه اول ۱۲ تا ۱۶ ساله شهرستان خرمدره مورد مطالعه قرار گرفته است.

در این پژوهش جامعه آماری شامل تمامی دانش‌آموزان پسر و دختر مدارس دولتی، ۱۲ تا ۱۶ ساله شهرستان خرمدره که ۵۶۵ نفر بوده که در سال تحصیلی ۹۶-۹۷ در دوره اول متوسطه مشغول تحصیل هستند که در حال حاضر انتخاب رشته نکرده اند. نمونه آماری مورد نظر ۱۲۲ نفر بود. با توجه به این نمونه تعداد ۱۲۴ پرسشنامه جهت پر کردن بین دانش‌آموزان متوسطه توزیع گردید، ۱۲۲ پرسشنامه برگردانده شده. برای تحلیل این داده‌ها، نمرات حاصل از پاسخ ۱۲۲ نفر از دانش‌آموزان دوره اول متوسطه پسر و دختر شهرستان خرمدره مورد استفاده قرار گرفت. همچنین از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تک مرحله‌ای استفاده شده است. به عبارت دیگر اینکه دانش‌آموزان متوسطه بصورت خوشه‌ای انتخاب شده و بعد از نمونه‌گیری، آزمونهای مورد نظر روی این افراد اجرا شد.

ابزار اندازه‌گیری

به منظور جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز پژوهش، پرسشنامه‌های زیر مورد استفاده قرار گرفت.

الف) پرسشنامه بازنگری شده مقیاس دلبستگی بزرگسال کولینز و رید^۴ [۱۰] که در بر دارنده اطلاعات درباره:

سبک دلبستگی ایمن، سبک دلبستگی نا ایمن اجتنابی، سبک دلبستگی نا ایمن دو سو گرا.

ب) پرسشنامه هویت فردی دکتر احمدی [۱۱]

ج) پرسشنامه مقیاس اجتماعی کراون و مارلو^۵ [۱۲]

اعتبار و روایی علمی پرسشنامه دلبستگی (RAAS)

الف) پایایی

کولینز و رید [۱۰] نشان دادند که زیر مقیاس‌های نزدیک بودن (C) وابستگی (D) و اضطراب (A) در فاصله زمانی ۲ ماه و حتی ۸ ماه پایدار ماندند. کولینز در مورد قابلیت اعتماد (پایایی) پرسشنامه بازنگری شده مقیاس دلبستگی کولینزورید، میزان آلفای کرونباخ را برای هر زیر مقیاس این پرسشنامه در ۳ نمونه از دانشجویان به صورت زیر گزارش داده است [۱۳]. مقادیر بدست آمده نشانگر قابلیت اعتماد قابل قبول پرسشنامه است. از سوی دیگر در ایران، [۱۳]. با استفاده از آزمون - آزمون مجدد به صورت همبستگی بین دو اجرا را مشخص کرده نتایج از ۱۰۰ نفر دختر و پسر در دو بار اجرا به فاصله زمانی ۱ ماه بیانگر آن بود که تفاوت بین دو اجرای مقیاس‌های A و D و C در RAAS معنادار نبوده است و این آزمون در سطح معنی داری

دارند. با این وجود تحقیقات به طور فزاینده‌ای نشان می‌دهند که خود مختاری نوجوان به سهولت ایجاد می‌شود اما نه به بهای از دست دادن ارتباط دلبستگی با والدین، بلکه در پس ارتباط‌های ایمن با والدین که به احتمال زیاد پس از نوجوانی هم چنان دوام می‌آورند، نظام دلبستگی در کمک به نوجوان برای مواجه شدن با چالش‌های تحولی نقش جامع و اجتناب‌ناپذیری ایفا می‌کند.

دانش‌آموزان دوره متوسطه به عنوان نیروهای آماده برای ورود به دانشگاه و خدمت در قسمت‌های کلیدی جامعه و مهره‌های اصلی توسعه، فناوری، اختراع و اکتشاف همیشه مورد توجه هستند. لذا با توجه به اهمیت هویت و هویت‌یابی در این قشر جامعه (که در یکی از حساسترین، پر فشارترین و سرنوشت‌سازترین دوره زندگی به سر می‌برند)، ما با انجام این پژوهش می‌خواهیم به این هدف برسیم که نوجوانانی که دلبستگی ایمن دارند تصویر واضح‌تر و پایدارتری از هویت خود خواهند داشت و هویت‌یابی آنها با موفقیت انجام خواهند شد و از آنجایی که دلبستگی یعنی رابطه عاطفی ابتدایی بین دو فرد است این رابطه در طول زندگی از جمله دوره بزرگسالی پابرجا خواهد ماند بنابراین با توجه به اهمیت هویت و دلبستگی به عنوان دو عامل بسیار مهمی که تمام زندگی فرد را تحت الشعاع قرار می‌دهند، تحقیق علمی و دقیق، برای شناخت ویژگی‌های هویتی دانش‌آموزان و عوامل مؤثر بر شکل‌گیری هویت جهت کمک به آنها در حل بحران‌های هویت به شیوه موفقیت‌آمیز و ارائه راهکارهایی مفید و عملی، در زمینه چگونگی تعامل و ارتباط با دیگران ضروری به نظر می‌رسد.

اهداف پژوهش

هدف اصلی این پژوهش بررسی رابطه دلبستگی و هویت درگرایش به پذیرش در اجتماع در دانش‌آموزان نوجوان که در راستای بررسی این رابطه، هدفهای زیر دنبال می‌شوند:

- ۱- تعیین رابطه سبکهای دلبستگی با پذیرش اجتماعی
- ۲- تعیین رابطه سبکهای هویت با پذیرش اجتماعی
- ۳- پیش‌بینی گرایش به پذیرش اجتماعی بر اساس سبک هویت و سبک دلبستگی

روش پژوهش

پژوهش حاضر یک پژوهش توصیفی، از نوع همبستگی است در این نوع تحقیق رابطه میان متغیرها بر اساس هدف تحقیق تحلیل می‌گردد. در این وضعیت پژوهشگر با استفاده از یک گروه آزمودنی دست کم درباره سه متغیر، بدون آنکه هیچ یک از آنها دستکاری یا کنترل شوند، اطلاعاتی بدست می‌آورد. اینگونه مطالعات را می‌توان برای بررسی این مطلب بکاربرد که آیا

ب) روایی (Validity)

پاکدامن [۱۳] روایی محتوا و سازه برای این پرسشنامه را بررسی کرده است. به منظور بررسی روایی محتوا در RAAS این پرسشنامه در روی ۱۰۰ نفر با بررسی ضریب همبستگی بین مواد مربوط به هر زیر مقیاس با نمره آن زیر مقیاس در این گروه میزان انسجام درونی و همبستگی آن با آن چه هدف سنجش زیر مقیاس مربوط به آن می باشد به صورت ذیل بدست آمد.

همچنانکه جدول نشان می دهد انسجام درونی موارد زیر مقیاس A از همه بالاتر و C در متوسط بالا و D در سطح متوسط است. همچنین روایی سازه با استفاده از روایی واگرا (تشخیصی) سنجیده شد. نتایج حاصل از همبستگی بین زیر مقیاسها با یکدیگر، نشان دهنده اعتبار واگرای بدست آمده زیر مقیاسهای RAAS است. همانگونه که در جدول مشاهده می شود همبستگی بین A با C و D منفی و بین C و D کم است که نشان دهنده آن است که این سه زیر مقیاس سه مفهوم مختلف را می سنجد [۱۴]

۰/۰۵ قابل اعتماد است. همچنین همبستگی بین نتایج دو اجرا A قابل اعتماد ترین ($r=0/75$) و ($r=0/57$)، C، ($r=0/48$) D است. از سوی دیگر با مصاحبه آلفای کرونباخ مشخص گردید که زیر مقیاس اضطراب (A) بیشترین قابلیت اعتماد ۰/۷۴۹۹ و وابستگی، کمترین قابلیت اعتماد ۰/۲۸۵ و زیر مقیاس نزدیک بودن (C) ۰/۵۲۱۳ است. همچنین در این پژوهش با استفاده از آزمون - آزمون مجدد به صورت همبستگی به این دو اجرا، پایایی این پرسشنامه بررسی شد. نتایج از ۶۵ نفر دختر و سپس در دو بار اجرای به فاصله زمانی ۲ ماه بیانگر آن بود که تفاوت بین دو اجرای مقیاس A و D و C در RAAS معنادار نبوده است و این آزمون در سطح معناداری ۵٪ قابل اعتماد است. همچنین ضریب همبستگی بین نتایج دو اجرا نشان داد که A قابل اعتماد ترین ($r=0/77$) و ($r=0/538$)، C، ($r=0/408$)، D است [۱۴].

جدول ۱. جدول ضرایب همبستگی زیر مقیاسها با مواد آن

مواد زیر مقیاس		۲	۵	۷	۱۴	۱۶	۱۸
وابستگی (D)	R	۰/۳۱۷	۰/۲۱۷	۰/۶۲۴	۰/۴۱۶	۰/۴۲۰	۰/۵۶۴
	N	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
	P	۰/۰۰	۰/۰۳۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
مواد زیر مقیاس		۳	۴	۹	۱۰	۱۱	۱۵
اضطراب (A)	R	۰/۷۷۰	۰/۷۳۲	۰/۷۶۷	۰/۷۶۶	۰/۷۲۷	۰/۴۲۹
	N	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
	P	۰/۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
مواد زیر مقیاس		۱	۶	۸	۱۲	۱۳	۱۷
نزدیکی (C)	R	۰/۵۹۵	۰/۳۹۵	۰/۵۶۳	۰/۶۳۶	۰/۶۳۷	۰/۴۲۴
	N	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
	P	۰/۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰

ج) شیوه نمره گذاری آزمون

این مقیاس شامل خود - ارزیابی از مهارتهای ایجاد ارتباط خود - توصیفی شیوه شکل دهی به دل بستگی های نزدیک است و مشتمل بر ۱۸ ماده است که توسط علامت گذاری روی یک مقیاس ۵ درجه‌ای از نوع لیکرت که برای هر ماده (که از ۰ = اصلاً ویژگی من نیست تا ۴ = کاملاً ویژگی من است) سنجیده می شود. تحلیل عوامل ۳ زیر مقیاس ۶ ماده‌ای را مشخص می سارد:

- ۱- وابستگی: میزانی را که آزمودنی‌ها به دیگران اعتماد می کنند و به آنها متکی می شوند (با توجه به این که در مواقع لزوم قابل دسترسی اند) اندازه گیری می کنند.
- ۲- نزدیک بودن: میزان آسایش فرد را در رابطه همراه صمیمیت و نزدیکی هیجانی را اندازه گیری می کند.
- ۳- اضطراب: ترس از داشتن رابطه را در ارتباطها می سنجد. کولینزورید بر پایه توصیف هایی که در پرسشنامه دل بستگی بزرگسال هازن و شیور در مورد سه سبک اصلی دل بستگی وجود

نمرات به دست آمده از این دانش‌آموزان از طریق دو نیمه کردن (زوج و فرد) بررسی و پایایی آزمون ۷۸٪ بدست آمد. پژوهشگران مجدداً پرسشنامه را در بین ۳۰ دانشجو توزیع و ضریب همبستگی ۰/۸۹ را به دست آوردند. آنگاه با استفاده از ضریب پایایی اسپیرمن - براون ضریب پایایی آزمون هویت شخصی ۰/۹۲ محاسبه گردید [۱۱]

شیوه نمره گذاری آزمون

به این صورت است که انتخاب گزینه اول هر سوال نمره صفر دارد و نشانه نبودن اشکال هویتی است. انتخاب گزینه دوم با نمره ۱، گزینه سوم با نمره ۲ و گزینه چهارم با نمره ۳ نشان درجات ضعیف تا شدید بحران هویت در فرد است. نمره فرد با جمع زدن نمرات علامت زده شده به دست می آید. حداکثر نمره آزمون که نشان دهنده بالاترین میزان بحران هویت است برابر ۳۰ و حداقل نمره بحران هویت ۹ است. نمره ۹ به این دلیل است که نشانه بحران هویت بر اساس دارا بودن حداقل سه نشانه است و نمره ۳ نشانه ۹ می شود.

نمرات ۹-۰ نشانگر عدم بحران است و نمرات ۱۵-۹ بحران مرزی و متوسط است و نمرات ۳۰-۱۵ نشانگر بحران زیاد است.

[۱۱]

روش اجرای آزمون و نمره گذاری مقیاس پذیرش اجتماعی پرسشنامه مقیاس پذیرش اجتماعی شامل ۳۳ سوال بوده که در سال (۱۹۶۰) توسط کراون و مارلو [۱۲] ساخته شده است. ضریب اعتبار آن با روش اجرای مجدد بالاتر از ۸۰٪ بوده است. از نظر روایی این آزمون با سایر ابزارهای روان شناختی که برای اندازه گیری پذیرش اجتماعی طراحی شده است، همبستگی بالا و قابل قبول نشان داده است. ضریب اعتبار آزمون مذکور در پژوهش حاضر با روش آلفای کرونباخ ۷۴٪ به دست آمده است. نمرات بدست آمده در این آزمون در سه طبقه قرار گرفته شده است:

۱- گروهی که پذیرش اجتماعی دارند: این گروه را کسانی تشکیل می دهند که نمره آزمون آنها بین ۰ - ۸ باشد و تقریباً حدود یک ششم افراد در این محدوده قرار دارند. احتمال دارد این گروه به خاطر صداقت در پاسخگویی حاضر به عدم پذیرش اجتماعی باشند.

۲- گروهی متوسط: کسانی که نمره آنها بین ۹-۱۹ است، در این گروه قرار میگیرند و تقریباً حدود دو سوم اشخاص را شامل میشوند، آنها به طور متوسط به پذیرش اجتماعی توجه میکنند. احتمال دارد رفتار واقعی آنها در مجموع با قواعد و هنجارهای اجتماعی مطابقت داشته باشد.

داشت، مواد پرسشنامه خود را تدارک دیده اند. زیر مقیاس اضطراب (A) با دل بستگی نا ایمن اضطرابی - دو سو گرا مطابقت دارد و زیر مقیاس نزدیک بودن (C)، یک بعد دو قطبی است که اساساً توصیفهای ایمن و اجتنابی را در مقابل هم قرار می دهد [۱۵].

بنابراین نزدیک بودن (C) در تطابق دل بستگی ایمنی بخش می باشد و زیر مقیاس (D) را می توان عکس دل بستگی اجتنابی قرار داد. مدت اجرای پرسشنامه کولینز و رید (RAAS) بر اساس زمینه یابی انجام شده ۱۰ دقیقه در نظر گرفته شده است. اجرای این پرسشنامه می تواند به صورت فردی یا نیمه گروهی و یا گروهی صورت گیرد. برای نمره گذاری بر اساس دستورالعمل پرسشنامه، ۶ ماده مربوط به هر زیر مقیاس مشخص شده است. با توجه به اینکه در مورد هر جمله در پاسخنامه، آزمودنی علامت خود را روی کدام تست زده باشد نمره وی مشخص می گردد. به این صورت که برای مربع های شماره یک تا پنج به ترتیب نمرات ۴-۰ در نظر گرفته شده است. مگر در مواردی که نمرات معکوس بایستی در نظر گرفته شود. که در این صورت برای مربع های ۱-۵ به ترتیب ۴، ۳، ۲، ۱، ۰ درج می شود. [۱۴]

اعتبار و روایی علمی پرسشنامه هویت شخصی [۱۱]

این آزمون توسط دکتر احمدی عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان ساخته شده است. برای ساختن آزمون هویت شخصی ابتدا معیارهای تشخیص بحران، بحران هویت از کتابهای تشخیصی از قبل مشخص گردید. این معیارها عبارت بودند از:

- ۱- اشکال در اهداف بلند مدت
- ۲- تردید در انتخاب شغل
- ۳- نداشتن الگوی مناسب برای رفاقت
- ۴- نامتناسب بودن رفتار جنسی
- ۵- اشکال در شناخت و معرفت دینی
- ۶- عدم توجه به ارزشهای اخلاقی
- ۷- رعایت نکردن تعهد گروهی
- ۸- اختلال در تنظیم وقت
- ۹- نداشتن الگوی مناسب برای تشکیل خانواده
- ۱۰- داشتن دید منفی نسبت به خود. سپس برای هر معیار سؤال با درجات کم تا زیاد طرح گردید.

این آزمون پس از تنظیم به متخصصین دانشکده های علوم تربیتی دانشگاه اصفهان و آزاد اسلامی واحد خوراسگان داده شد و آنان روایی محتوایی آن را تایید نمودند. سپس آزمون برای ۶۰ دانش آموز دبیرستانی اصفهان اجرا گردید. آنان قابل فهم بودن رسا و روشن بودن سؤالها و روایی سوری آن را تایید کردند.

جدول ۳ فراوانی و درصد توزیع دانش آموزان از لحاظ سن را نشان می دهد که سن ۱۵ سال با تعداد ۳۱ نفر و ۲۶ درصد و سن ۱۶ با تعداد ۱۲ و ۱۰ درصد می باشند.

جدول ۴. شاخصهای توصیفی سبک های دلبستگی

سبک ها	انحراف استاندارد	میانگین
ایمن	۳/۶۳	۱۸/۱۱
اجتنابی	۴/۱۰	۷/۳۲
اضطرابی	۳/۳۹	۷/۴۶

جدول ۴ میانگین و انحراف استاندارد سبک های دلبستگی را نشان می دهد که بالاترین میانگین مربوط به سبک دلبستگی ایمن (۱۸/۱۱) و پایین ترین میانگین مربوط به سبک دلبستگی اجتنابی با میانگین (۷/۳۲) می باشد.

جدول ۵. شاخصهای توصیفی متغیر هویت

هویت	انحراف استاندارد	میانگین
هویت	۲/۹۲	۴/۵۹

طبق جدول ۵ شاخص های توصیفی متغیر هویت شامل میانگین و انحراف استاندارد را نشان می دهد که دارای میانگین (۴/۵۹) و انحراف استاندارد (۲/۹۲) می باشد.

جدول ۶. شاخصهای توصیفی متغیر پذیرش اجتماعی

پذیرش اجتماعی	انحراف استاندارد	میانگین
پذیرش اجتماعی	۲/۳۰	۱۷/۳۷

طبق جدول ۶ شاخص های توصیفی متغیر پذیرش اجتماعی شامل میانگین و انحراف استاندارد را نشان می دهد که دارای میانگین (۱۷/۳۷) و انحراف استاندارد (۲/۳۰) می باشد.

یافته های استنباطی پژوهش

جهت اطمینان از برقراری مفروضه های ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام، از آزمون کالموگروف اسمیرنف برای برقراری مفروضه نرمال بودن توزیع نمرات استفاده شده است.

طبق نتایج جدول ۷: هیچکدام از نمرات در گروهها در سطح ($P < 0.05$) معنی دار نبوده و این بدین معنی است که شرط نرمال بودن توزیع نمرات رعایت شده است و می توان آزمون های پارامتریک در مورد این نمرات به کار برد.

۳- گروه با پذیرش اجتماعی بالا: این گروه را اشخاصی تشکیل میدهند که نمره آنها بین ۲۰-۳۳ بدست می آورند و تقریباً یک ششم اشخاص جامعه را شامل میشود. این افراد طوری به سوالات پاسخ میدهند که از طرفهای مردم در امان باشند؛ و طبق قواعد و هنجارهای اجتماعی رفتار میکنند.

به منظور اجرای پژوهش بعد از نمونه گیری خوشه ای تک مرحله ای و محاسبه نسبی تعداد افراد نمونه در مدارس، به این مدارس مراجعه شد و پرسشنامهها توزیع گردید، توضیحات لازم در باره هدف پژوهش و موارد مطرح شده در پرسشنامهها و پاسخ به سوالات احتمالی دانش آموزان در رابطه با پرسشنامهها داده شد. بعد از تکمیل پرسشنامهها به جمع آوری آنها و نمره گذاری و در نهایت تجزیه و تحلیل دادهها پرداخته شد.

روش آماری تجزیه و تحلیل داده ها

برای نیل به اهداف پژوهش و تایید یا رد فرضیههای پژوهشی از روشهای آماری توصیفی و استنباطی استفاده شده است. برای تحلیل دادههای پژوهش از شاخص و روشهای آماری (با توجه به متغیرها

بررسی نوع رابطه آنها) شامل: میانگین، انحراف معیار و واریانس و درصد و ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام استفاده شده است.

یافته های توصیفی پژوهش

جدول ۲. توزیع فراوانی جنسیت دانش آموزان

جنسیت	تعداد	درصد
پسر	۶۲	۵۱٪
دختر	۶۰	۴۹٪
جمع	۱۲۲	۱۰۰٪

جدول ۲ فراوانی و درصد توزیع دانش آموزان از لحاظ جنسیت را نشان می دهد که پسران با تعداد ۶۲ نفر و ۵۱ درصد و دختران با تعداد ۶۰ و ۴۹ درصد می باشند.

جدول ۳. توزیع فراوانی سن دانش آموزان

سن	تعداد	درصد
۱۲	۲۶	۲۱٪
۱۳	۲۵	۲۰٪
۱۴	۲۸	۲۳٪
۱۵	۳۱	۲۶٪
۱۶	۱۲	۱۰٪
جمع	۱۲۲	۱۰۰٪

جدول ۷. نتایج آزمون کالموگروف اسمیرنوف جهت برقراری نرمال بودن توزیع نمرات

متغیرها	Z	سطح معنی داری
سبک ایمن	۰/۹۹۳	۰/۲۷۸
سبک اجتنابی	۰/۸۵۰	۰/۴۵۶
سبک اضطرابی	۱/۰۲	۰/۲۴۳
هویت	۱/۲۸	۰/۰۷۲
پذیرش اجتماعی	۱/۲۲	۰/۱۰۲

فرضیه اول: بین سبک های دلبستگی و پذیرش اجتماعی رابطه وجود دارد.

طبق جدول ۸: ضریب همبستگی پیرسون بین سبک های دلبستگی و پذیرش اجتماعی می باشد که بین پذیرش اجتماعی با سبک های ایمن رابطه مثبت و با سبک های اضطرابی و اجتنابی رابطه منفی و معنی دار در سطح ($P < ۰/۰۱$) می باشد.

جدول ۸. خلاصه نتایج ضریب همبستگی بین سبک های دلبستگی و پذیرش اجتماعی

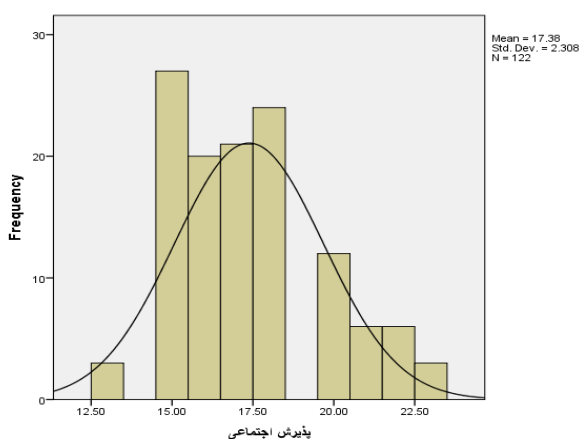
پذیرش اجتماعی	سبک ایمن	سبک اضطرابی	سبک اجتنابی
ضریب همبستگی پیرسون	**۰/۵۱۹	**۰/۵۹۲	**۰/۵۳۳
سطح معنی داری	۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۰۱
تعداد	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲

**معنی داری در سطح ۰/۰۱

فرضیه دوم: بین هویت و پذیرش اجتماعی رابطه وجود دارد.

طبق جدول ۹: ضریب همبستگی پیرسون بین هویت و پذیرش اجتماعی می باشد که بین هویت و پذیرش اجتماعی رابطه مثبت و معنی دار در سطح ($P < ۰/۰۱$) می باشد.

نمودار ۲: نمودارهای Q-Q نرمال بودن باقیمانده های پذیرش اجتماعی را تایید می کنند زیرا باقیمانده ها تقریباً روی خط مستقیم قرار گرفته اند.

نمودار ۱. توزیع فراوانی خطاها در پذیرش اجتماعی

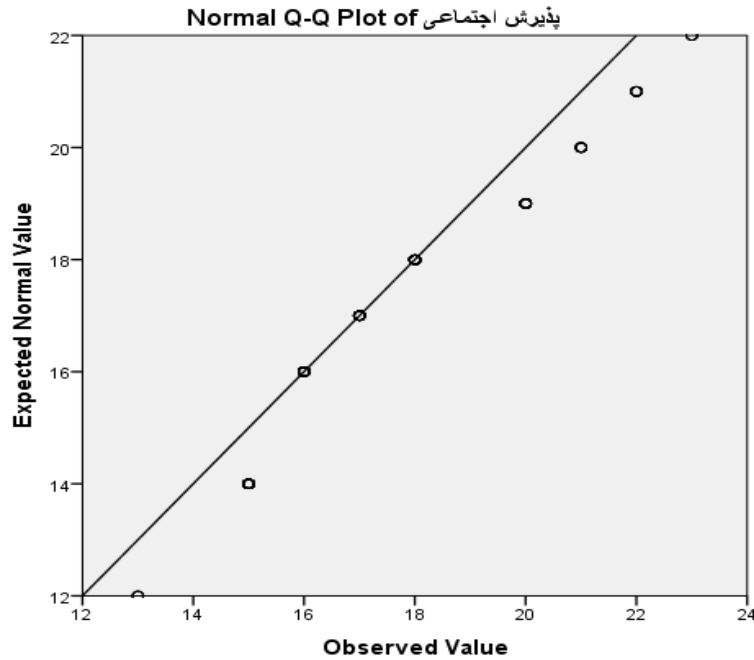
جدول ۹. خلاصه نتایج ضریب همبستگی بین هویت و پذیرش اجتماعی

پذیرش اجتماعی	هویت
ضریب همبستگی پیرسون	**۰/۶۸۵
سطح معنی داری	۰/۰۱
تعداد	۳۸۵

**معنی داری در سطح ۰/۰۱

فرضیه سوم: سبکهای دلبستگی و سبکهای هویت پذیرش اجتماعی را پیش بینی می کند.

طبق نمودار ۱: با مقایسه توزیع فراوانی خطا ها، مشاهده می شود که توزیع خطا ها تقریباً نرمال است، پس می توان رگرسیون را به کار برد.

نمودار ۲. نرمال بودن باقیمانده های پذیرش اجتماعی در نمودار Q-Q

با توجه به نتایج جدول ۱۱ مقدار آزمون دوربین واتسون ۲/۰۵ می باشد که در بازه بین ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد که نشانگر برقراری پیش شرط عدم هم خطی خطاها می باشد.

نتایج جدول ۱۰ نشان می دهد با توجه به این که مقدار تورش واریانس (VIF) که از عدد صفر فاصله دارند متغیرهای وابسته از شرط عدم هم خطی برخوردار می باشد. همچنین نتایج بدست آمده در آزمون تولرانس نشانگر نزدیک به عدد صفر می باشد که نشانگر عدم هم خطی متغیرهای مستقل می باشد.

جدول ۱۰. بررسی عدم هم خطی متغیرهای مستقل

متغیرها	تورش واریانس (VIF)	تولرانس (Tolerans)
سیک ایمن	۱/۶۷	۰/۵۹۷
سیک اجتنابی	۱/۸۶	۰/۳۹۹
سیک اضطرابی	۱/۳۵	۰/۵۲۴
هویت	۱/۵۲	۰/۵۴۱

جدول ۱۱. نتایج آزمون دوربین واتسون جهت عدم هم خطی خطاها

دوربین واتسون
۲/۰۵

جدول ۱۲. خلاصه مدل رگرسیون گام به گام سبکهای دلبستگی و سبکهای هویت با پذیرش اجتماعی

مدل	R	ΔR	تعدیل یافته ΔR	خطای استاندارد
۱	(a) ۰/۶۸۵	۰/۴۶۹	۰/۴۶۵	۱/۶۸
۲	(b) ۰/۷۲۱	۰/۵۱۹	۰/۵۱۷	۱/۶۵

جدول ۱۳. تحلیل واریانس متغیرهای پیش بین جهت تبیین پذیرش اجتماعی

مدل	مجموع مجزورات	Df	میانگین مجزورات	F	Sig
۱	رگرسیون	۱	۳۷۸/۸۱	۸/۰۵	(a)۰/۰۱
	باقیمانده	۱۲۱	۴۷/۰۱		
	کل	۱۲۲			
۲	رگرسیون	۲	۳۰۸/۲۳	۷/۰۴	(b)۰/۰۱
	باقیمانده	۱۲۰	۴۳/۷۳		
	کل	۱۲۲			

جدول ۱۴. ضرایب رگرسیون ها جهت تبیین پذیرش اجتماعی

مدل	ضرایب غیر استاندارد		ضرایب استاندارد	T	Sig
	B	خطای استاندارد			
۱	مقدار ثابت	۲۴/۱۷	۱/۲۴	۱۵/۲۲	۰/۰۱
	هویت	-۱/۳۰	۰/۰۱۷	۷/۴۲	۰/۰۱
۲	مقدار ثابت	۱۸/۲۲	۲/۳۲	۱۲/۱۳	۰/۰۱
	هویت	-۰/۰۵۸	۰/۰۱۲	-۷/۲۲	۰/۰۱
	سبک اضطرابی	۰/۰۳۵	۰/۰۲۲	۳/۰۴	۰/۰۲۱

کولی^۷ [۱۷] در پژوهش خود نشان دادند که بین سبک دلبستگی ایمن و مهارت‌های اجتماعی رابطه وجود دارد. پژوهش رورینگ^۸ [۱۸] نشان می‌دهد بین حمایت‌های اجتماعی و سبک‌های دلبستگی رابطه وجود دارد. دادز^۹ و همکارانش [۱۹] در پژوهش خود نشان دادند که دلبستگی نا ایمن بخصوص دلبستگی اجتنابی نوجوان پسر با پدر در دوران کودکی به رفتارهای ضد اجتماعی و تجاوز جنسی منجر می‌شود. این یافته‌ها با فرضیه‌های جرم‌شناسی که مبتنی بر ارتباط بین تجارب آسیب‌زای اولیه خانوادگی با ارتکاب جرم در نوجوانی است، هماهنگ است.

در تبیین این نتیجه می‌توان گفت؛ وقتی شخص برای رسیدن به یک نتیجه دلخواه رفتاری را بر می‌گزیند باید آن رفتار در دسترس باشد. مذاکره، ایفای نقش، ابراز وجود، مهارت‌های محاوره‌ای برای شروع و تداوم تعامل‌های اجتماعی، مهارت‌های فراگیری و یادگیری رفتار دوستانه با دیگران، از مولفه‌های اصلی مهارت‌های رفتاری تلقی گردیده‌اند. مهارت‌های هیجانی و عاطفی مولفه‌سومی است که برای برقراری روابط مثبت با دیگران، ایجاد و گسترش اعتماد و روابط حمایتی دوجانبه، شناسایی و پاسخ‌دهی مناسب به علائم هیجانی در تعامل‌های اجتماعی یا مدیریت استرس لازم به نظر می‌رسد، مهارت‌های انگیزشی شامل ساختار ارزشمند فرد، سطح رشد اخلاقی و

براساس نتایج جداول ۱۲، ۱۳ و ۱۴؛ تحلیل رگرسیون گام به گام در پیش‌بینی پذیرش اجتماعی از طریق سبک‌های هویت و دلبستگی، نتایج نشان داد که در گام اول هویت می‌تواند ۴۶٪ واریانس پذیرش اجتماعی را تبیین کند و در گام دوم سبک دلبستگی اضطرابی به همراه هویت می‌تواند ۵۱٪ واریانس پذیرش اجتماعی را تبیین کند. با توجه به این که F مشاهده شده معنی‌دار است و ۵۱٪ واریانس پذیرش اجتماعی توسط متغیرهای هویت و سبک دلبستگی اضطرابی تبیین می‌شود، ضرایب رگرسیون متغیرهای پیش‌بین نشان می‌دهد که در مدل اول متغیر هویت ($\beta = ۰/۴۹$) شیب خط رگرسیون با توجه به آماره T می‌تواند تغییرات مربوط به پذیرش اجتماعی را با اطمینان ۹۹٪ پیش‌بینی کند و در مدل دوم سبک دلبستگی اضطرابی ($\beta = ۰/۳۸$) شیب خط رگرسیون با توجه به آماره T می‌تواند تغییرات مربوط به پذیرش اجتماعی را با اطمینان ۹۵٪ پیش‌بینی کند.

تبیین یافته‌ها

نتیجه فرضیه اول نشان می‌دهد بین سبک‌های دلبستگی و پذیرش اجتماعی رابطه منفی برقرار می‌باشد. این نتیجه با یافته‌های پژوهش‌های ذیل همسو می‌باشد. ایکد^۶ و همکاران [۱۶] در پژوهش خود نشان می‌دهند بین سبک‌های دلبستگی و روابط اجتماعی، رابطه وجود دارد.

توجه به این واقعیت که بحران هویت از سالهای نوجوانی آغاز می‌شود و بخشی از سالهای اولیه جوانی را نیز در بر می‌گیرد ما را بر آن داشت نگاهی به بحران هویت داشته باشیم. در این راستا برخی از جنبه‌ها مثل عوامل فرهنگی - اجتماعی که این بحران را تحت تاثیر قرار می‌دهند مورد بررسی قرار داده‌ایم. در سالهای اولیه نوجوانی انطباق با معیارهای گروه به مراتب مهمتر از فردگرایی است. در اواخر دوران کودکی تلاش زیادی به عمل می‌آید که فرد از حیث گفتار، رفتار و حتی ظواهری نظیر لباس، خود را در حد امکان شبیه افراد گروه نماید. هر گونه انحراف از معیار گروه به تهدید، علیه تعلق، به گروه نزدیک است. در سالهای اولیه نوجوانی، تطابق با گروه برای دختران و پسران حائز اهمیت است، به تدریج آنها در صدد جستجوی هویت بر می‌آیند و تمایل چندانی به اینکه شبیه همسالان خود در گروه باشند ندارند، لذا موقعیت مبهم نوجوان در فرهنگ و جامعه معاصر یک مساله غامض را به وجود می‌آورد و همین امر موجب می‌شود که اطرافیان و والدین با رویکرد مبتنی بر تعامل و نه تقابل با نوجوانان، ارتباط برقرار نمایند.

نتیجه فرضیه سوم نشان می‌دهد؛ ۵۱٪ واریانس پذیرش اجتماعی توسط متغیرهای هویت و سبک دلبستگی اضطرابی تبیین می‌شود. این نتیجه با نتایج پژوهشهای ذیل همسو می‌باشد.

هم اکنون مطالعاتی در حیطه رشد هویت وجود دارد که تفاوت های فردی مهمی را در رفتار و ویژگی های شخصیتی بین دانش‌آموزان متوسطه آشکار ساخته‌اند. این یافته‌ها نشان می‌دهند دانش‌آموزانی که در اندازه گیری هویت نمره بالای میانگین می‌آورند قابل اعتمادتر، سازگارتر، خود پذیر و از لحاظ شخصیتی منسجم تر از دانش‌آموزانی هستند که نمرات آنها پایین تر از متوسط است [۹، ۴].

در تبیین این نتیجه می‌توان گفت؛ پذیرش اجتماعی شامل پذیرش تکثر با دیگران، اعتماد به خوب بودن ذاتی دیگران و نگاه مثبت به ماهیت انسانها است که همگی آنها باعث میشوند فرد درکنار سایر اعضای جامعه انسانی، احساس راحتی کند. کسانی که دیگران را می‌پذیرند به این درک رسیده‌اند که افراد بطور کلی سازنده هستند. همان گونه که سلامت روانی شامل پذیرش خود میشود، پذیرش دیگران در جامعه هم میتواند به سلامت اجتماعی بینجامد [۲۷]. افراد برخوردار از این بعد از سلامت، اجتماع را به صورت مجموعه‌های کلی و عمومی درک میکنند که از افراد مختلف تشکیل شده است و به دیگران به عنوان افراد با ظرفیت و مهربان، اعتماد و اطمینان دارند و باور دارند که مردم میتوانند سعی و مؤثر باشند. این افراد دیدگاه

احساس اثربخشی و کنترل فرد و در نهایت احساس خودکارآمدی او می‌شود [۲۰]. پذیرش اجتماعی مقوله ای عام است که تمام اقشار جامعه را در بر می‌گیرد. در دنیای امروز، خانواده معمولا به عنوان نهاد اطمینان و پناهگاهی امن قلمداد می‌شود و اکثر مردم محیط خانواده را تنها برای فرار از فشارهای زندگی مناسب نمی‌دانند، بلکه محیطی می‌دانند که در آن انسان به پذیرش و حمایت از طرف دیگران دسترسی پیدا می‌کند. هر انسانی نیاز مبرم به پذیرش اجتماعی از طرف خانواده، دوستان، مدرسه و جامعه دارد چون پذیرش اجتماعی در برابر انواع مشکلات جسمی و روحی فرد را مقاوم می‌کند و به او اعتماد به نفس در برابر مشکلات زندگی را می‌دهد [۲۱]. ابعاد اصلی پذیرش اجتماعی عبارتند از: دلبستگی و علاقه به دیگران، تعهد به خانواده، شغل و دوستان؛ مشغولیت و مشارکت مداوم در فعالیت های زندگی؛ کار و خانوادگی و اعتقاد به ارزش ها و اصول اخلاقی گروهها جامعه، ضعف هر یک از این چهار بعد در فرد می‌تواند موجب بروز رفتارهای انحرافی در او شود [۲۲].

نتیجه فرضیه دوم نشان می‌دهد؛ هویت با پذیرش اجتماعی رابطه دارد.

بابری و همکارانش [۲۳] در پژوهش خود نشان دادند متغیر پذیرش اجتماعی با سبک های هویت و هنجاری رابطه مثبت و معنادار دارد اما با سبک هویت اجتنابی رابطه منفی و معنادار دارد و همچنین سبک های هویت هنجاری و اجتنابی قادر به پیش بینی پذیرش اجتماعی بودند.

برمان^۱ و همکاران [۲۴] در پژوهش خود نشان داد که بین سبک های روابط رمانتیک و سبک های هویتی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.

آدامز^{۱۱} و همکاران [۲۵] پژوهشی را برای بررسی این که ارتباطات دانشگاهی و بحران خانوادگی تا چه اندازه بر روی مراحل رشد هویت و حالات آن تاثیر گذار است، انجام دادند. نتایج این تحقیق تایید کرد که مسایل پیچیده‌ای از قبیل جو خانوادگی و ارتباطات دانشگاهی بر روی شکل گیری هویت تاثیر می‌گذارد.

در تبیین این نتیجه می‌توان گفت؛ احساسات و عواطف نوجوانان متغیر و متعدد است و به سادگی قابل پیش بینی نیست. نوجوان قادر است تا احساسات و عواطف خود را مخفی کرده و علی رغم احساس خویش، رفتار دیگری بروز دهد، که چنین حالتی برقراری ارتباط و تعامل با وی را مشکل تر می‌سازد [۲۶].

سبک‌های دل‌بستگی اضطرابی و اجتنابی و عدم پذیرش اجتماعی در بلند مدت.

پیشنهاد‌های پژوهشی

۱- پیشنهاد می‌شود در تحقیقات آتی سایر مقاطع (متوسطه دوم و دانشگاه) از لحاظ متغیرهای این پژوهش مورد بررسی قرار بگیرند. با توجه به این که پذیرش اجتماعی، ویژگی مهمی است که می‌تواند برای پیشرفت فردی و اجتماعی اشخاص مهم باشد، بنابراین پیشنهاد می‌شود پیرامون این متغیر، تحقیقات بیشتری در گروه‌های مختلف انجام بگیرد.

۲- با توجه به اینکه پژوهش حاضر رابطه هویت و سبک‌های دل‌بستگی را با پذیرش اجتماعی سنجیده است، پیشنهاد می‌شود در تحقیقات بعدی این رابطه با متغیرهای دیگری نظیر خودکارآمدی، سبک اسناد، خلاقیت دانش آموزان، عواطف مثبت و منفی و غیره مورد بررسی قرار بگیرند.

۳- با توجه به تأثیرات نامطلوب، هویت ناموفق و عدم پذیرش اجتماعی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان توصیه می‌شود پیرامون عوامل پدید آورنده این ویژگی‌ها تحقیقات علی صورت بگیرد.

۴- پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های بیشتری در زمینه راهکارهای موثر برای درمان این ویژگی‌ها انجام پذیرد.

۵- با توجه به این که عدم پذیرش اجتماعی باعث ایجاد پیامدهای نامطلوبی برای دانش آموزان می‌شود، پیشنهاد می‌شود در خصوص راهکارهای ارتقای پذیرش اجتماعی برنامه‌های آموزشی برای دانش آموزان در نظر گرفته شود.

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه سبک‌های دل‌بستگی و هویت با پذیرش اجتماعی در دانش آموزان نوجوان انجام شد. جهت انجام پژوهش ۱۲۲ نفر از نوجوانان شهر خرمدره بصورت نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای تک مرحله‌ای انتخاب شدند. افراد نمونه به پرسشنامه‌های پرسشنامه دل‌بستگی (RAAS)، پرسشنامه هویت شخصی، پرسشنامه پذیرش اجتماعی پاسخ دادند. داده‌ها بوسیله آزمون ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون گام به گام تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد بین پذیرش اجتماعی و سبک دل‌بستگی ایمن رابطه مثبت و با سبک‌های اضطرابی و اجتنابی دانش آموزان رابطه منفی وجود دارد ($P > 0/01$). بین هویت و پذیرش اجتماعی دانش آموزان رابطه مثبت وجود دارد ($P > 0/01$). نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام نشان داد سبک دل‌بستگی اضطرابی به همراه هویت می‌تواند ۵۱٪ واریانس پذیرش اجتماعی را تبیین کند؛ بنابراین می‌توان

مطلوبی درباره‌ی ماهیت انسان دارند و با دیگران احساس راحتی میکنند. پذیرش اجتماعی مصداق پذیرش از خود است. در پذیرش اجتماعی، فرد نگرش مثبت و احساس خوبی نسبت به خودش و زندگی گذشته‌اش دارد و با وجود ضعفها و ناتواناییهایی که دارد، همه‌ی جنبه‌های خود را می‌پذیرد [۲۸].

انسان موجودی است اجتماعی که همواره در حالتی از تنش بین ارزشهای مربوط به فردیت و ارزشهای مربوط به هم‌رنگی با جماعت و پذیرش از سوی جمع به سر می‌برد [۲۹]. به نظر می‌رسد که گروه‌ها همواره سعی در هم‌نوا و هم‌رنگ کردن افراد با خود دارند [۳۰]. دو انگیزه مهم زیر بنای تمایل ما به هم‌رنگی هستند: تمایل به مورد علاقه واقع شدن، ما آموخته ایم که هم‌رنگ شدن می‌تواند در به دست آوردن تایید و پذیرشی که طلب می‌کنیم کمک کند؛ و انگیزه دوم تمایل به درست و صحیح بودن نظیرمان است [۳۱] حرف زدن و رفتار کردن مطابق انتظارات دیگران را پذیرش اجتماعی می‌نامند [۳۲].

پذیرش اجتماعی می‌تواند یکی از متغیرهایی باشد که بر بهداشت روانی افراد تأثیر بسزایی دارد و می‌تواند نقش عمده‌ای را بر سلامت روانی داشته باشد؛ زیرا که اعمال و افکارش تحت تأثیر حضور دیگران قرار می‌گیرد [۲۹].

از جمله متغیرهایی که توان پیش‌بینی‌کنندگی پذیرش اجتماعی را داشتند هویت و سبک دل‌بستگی اضطرابی بودند، هویت بعنوان متغیری مهم در هدایت افراد در اکثر زمینه‌های فردی و اجتماعی می‌باشد که تعیین‌کننده نوع و سطح ارتباطات اجتماعی افراد می‌باشد؛ و همچنین سبک دل‌بستگی اضطرابی که نشانگر میزان توان و آمادگی فرد جهت برقراری ارتباط و پذیرش اجتماعی باشد.

پیشنهاد‌های کاربردی

۱- به دلیل اهمیت مدرسه و نقش آن در شکل‌دهی پذیرش اجتماعی دانش آموزان، توصیه می‌شود برنامه‌های آموزشی در زمینه انواع راهکارهای ارتقای پذیرش اجتماعی برای معلمان در نظر گرفته شود.

۲- برگزاری دوره‌های توجیهی برای معلمان به منظور آشنایی آنها با مفاهیم پذیرش اجتماعی، هویت و سبک‌های دل‌بستگی در دانش آموزان و توضیح این نکته که علت برخی مشکلات رفتاری می‌تواند ناشی از این عوامل باشد.

۳- شناساندن راهکارهای ارتقای پذیرش اجتماعی فرزندان به والدین با در نظر گرفتن سبک‌های دل‌بستگی و هویتی.

۵- برگزاری دوره‌های آموزشی برای دانش آموزان به منظور آشنایی با مفاهیم، علل و پیامدهای نامطلوب هویت ناموفق،

- [3] Kalsner L. Adjustment in a multicultural undergraduate population: Attachment quality, ethnic identity, and separation-individuation. Rutgers The State University of New Jersey-New Brunswick and University of Medicine and Dentistry of New Jersey. 2000.
- [4] Rajabpour AG. The relationship between identity styles and mental health in Gorgan secondary school students. Master's thesis, Azad University. 2007. [Persian]
- [5] Atkinson R, Atkinson R, Smith A, Bam D, Hoeksma S. Hilgard's field of psychology. Translated by Brahni, Mohammad Naqi and others. Rosh Publications. 2000; (1) [Persian]
- [6] Eriksson LJ, Garvill AM, Nordlund. Acceptability of travel demand management measures: The importance of problem awareness, personal norm, freedom, and fairness. J. Environ. Psychol. 2006; 26: 15-26.
- [7] Karaskian Mojmbari A. Compilation and standardization of the religious identity questionnaire of teenagers (second and third grades of high schools in Tehran). Master's thesis, Azad University. [Persian]
- [8] Marcia JE, Waterman AS, Matteson DR, Archer SL, Orlofsky JL, Marcia JE. The ego identity status approach to ego identity. Ego identity: A handbook for psychosocial research, 1993; 3-21.
- [9] Berzonsky MD. Identity style: Conceptualization and measurement. Journal of adolescent research, 1989; 4(3): 268-282.
- [10] Collins MA, Reid WD, Clarke S, Belchier M. Distribution and ecology of *Chaenocephalus aceratus* (Channichthyidae) around South Georgia and Shag Rocks (Southern Ocean). Polar Biology, 2007; 30: 1523-1533.
- [11] Ahmadi SA. Identity crisis in youth period and how to evaluate it, selected articles of the seminar on examining the issues of adolescents, Islamic Azad University, Khorasgan Branch, Isfahan. 1993. [Persian]
- [12] Crowne DP, Marlowe D. A new scale of social desirability independent of psychopathology. Journal of consulting psychology, 1960; 24(4): 349.
- [13] Pakdaman Sh. Investigating the relationship between attachment and

نتیجه گرفت از جمله متغیرهای مرتبط و پیش بینی کننده پذیرش اجتماعی سبک های دلبستگی و هویت می باشد.

موازین اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می دارند.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

واژه نامه

1. Ainsworth	۱. آینزورث
2. Main, Solomon	۲. مین و سولومون
3. Eriksson	۳. اریکسون
4. Collins, Reid,	۴. کولینز و رید
5. Crowne, Marlowe	۵. کراون و مارلو
6. Ikeda	۶. ایکدا
7. Cooley	۷. کولی
8. Roering	۸. رورینگ
9. Dadds	۹. دادز
10. Berman	۱۰. برمان
11. Adams	۱۱. آدامز

فهرست منابع

- [1] Ainsworth MDS. The bowlby-ainsworth attachment theory. Behavioral and brain sciences, 1978; 1(3): 436-438.
- [2] Main M, Solomon J. Procedures for identifying infants as disorganized/disoriented during the Ainsworth Strange Situation. In M.T. Greenberg, D. Cicchetti, & E.M. Cummings (Eds.), Attachment in the preschool years (pp. 121-160). Chicago: University of Chicago Press. 1990.

- [23] Barberi S, Bozzola E, Bozzola M, Calcaterra V, Villani A. Infectious diseases and vaccination strategies: how to protect the "Unprotectable"? International Scholarly Research Notices, 2013.
- [24] Berman SL, Weems CF, Rodriguez ET, & Zamora IJ. The relation between identity status and romantic attachment style in middle and late adolescence. *Journal of adolescence*, 2006; 29(5): 737-748.
- [25] Adams GR, Munro B, Doherty-Poirer M, Munro G, Petersen AMR, Edwards J. "Diffuse-avoidance, normative and informational identity styles: using identity theory to predict maladjustment." *Identity: An International Journal of Theory and Research*. 2001;1: 307-32
- [26] Hezhbari L. The effect of television series on the identification of middle school girls in Pakdasht region. Master's thesis of Payam Noor University. 2013 [Persian]
- [27] Keyes CLM. Social well-being. *Social Psychology Quarterly*, 1998; 61: 121-140.
- [28] Shapiro A, Keyes CM. Marital Status and Social Well-being: Are Married Always Better Off?, Springer, 2008; 88:329-346
- [29] Shah Mohammadi H, Jamali Sh, Yakuti Sh. Examining the relationship between social acceptance and mental health of high school students. 2010. [Persian]
- [30] Karimi Y. *Social Psychology*. Tehran: Arsbaran Publishing. 2002. [Persian]
- [31] Baron R, Byrne, de Branscombe N. *Social psychology*, translated by Yusuf Karimi, Tehran: Rawan Publishing House. 2009. [Persian]
- [32] Ganji H. *Personality evaluation questionnaires*, Ganji Hamzeh Publications, *Personality evaluation questionnaires*, Savlan Publications. Tehran. 2004. [Persian]
- sociability in adolescents. PhD thesis in psychology, University of Tehran. 2001 [Persian]
- [14] Attarzadeh A. Investigating the effective factors on the positive attitude of Payam Noor Varamin University students towards marriage. Expert thesis, Payam Noor University. 2005. [Persian]
- [15] Feeny J, Noller P. *Adult attachment, thousand oaks*. New Delhi: Sage, 1996; 151-9.
- [16] Ikeda M, Hayashi M, Kamibeppu K. The relationship between attachment style and postpartum depression. *Attachment & human development*, 2014; 16(6): 557-572.
- [17] Cooley EL, Van Buren A, Cole SP. Attachment styles, social skills, and depression in college women. *Journal of College Counseling*, 2010; 13(1): 50-62.
- [18] Roering JJ. How well can hillslope evolution models "explain" topography? Simulating soil transport and production with high-resolution topographic data. *Geological Society of America Bulletin*, 2008; 120(9-10): 1248-1262.
- [19] Dodds RA, Gowen M, Stroup GB, James, IE, Votta BJ, Smith BR, ... Fox J. Antagonizing the parathyroid calcium receptor stimulates parathyroid hormone secretion and bone formation in osteopenic rats. *The Journal of Clinical Investigation*, 2000; 105(11): 1595-1604.
- [20] Felner RD, Lease AM, Philips RC. Social competence and the language of adequacy as a subject matter for psychology. *The Development of Social Competence*, 1990; 13: 254-264.
- [21] Internet World Stats. *World Internet Users and Population Stats*. 2009. Available from: <http://www.internetworldstats.com>
- [22] Griffiths M. Internet abuse in the workplace: Issues and concerns for employers and employment counselors. *Journal of Employment Counseling* 2003; 40(13): 87-96.